

BUDAPEST RÓMAI EMLÉKEI

**Séták a római kori
Budapesten**

Budapest
2016

A sorozat szerkesztői
LÁNG ORSOLYA, ZSIDI PAULA

A kötet szerkesztője
ZSIDI PAULA

Olvasószerkesztők
CSÉPÁNYI ANDREA, KÖVÁGÓ DÁNIEL,
LENGYELNÉ KURUCZ KATALIN, ÓDOR BERNADETT

Az első és a hátsó borítón
Az aquincumi amfiteátrumok az óbudai városképben

Fényképek
Beszédes József, Horváth Zoltán, Komjáthy Péter,
Molnár Ilona, Verebes Anett

Térképek
Kolozsvári Krisztián

Alaprajzok
Kolozsvári Krisztián, Kovács Tibor, Málik Éva

© Láng Orsolya, Zsidi Paula
BTM Aquincumi Múzeum, Archaeolingua Alapítvány

Második, átdolgozott kiadás

HU ISSN 1787-8624
ISBN 963 9340 61 8

A kiadványt támogatta a Pro Aquinco Alapítvány

Archaeolingua Alapítvány
Felelős kiadó: Jerem Erzsébet
Tipográfia és layout: Kardos András
Képszerkesztés: Kolozsvári Krisztián és Kardos András

Tartalom

Aquincum történetének áttekintése (<i>R. Facsády A.</i>)	1
Az aquincumi romok feltárásának és helyreállításának története (<i>Láng O.</i>)	7
Séták a főváros római kori városrészeiben	13
Óbuda-Aquincum, a polgárváros és körzetének területe	15
• Vízvezeték forrásfoglalása (<i>Láng O.</i>)	17
• Vízvezeték pillérsora (<i>Láng O.</i>)	19
• Temető emlékanyaga és útrészlet (<i>Láng O.</i>)	22
• Polgárvárosi amfiteátrum (<i>Zsidi P.</i>)	23
• Északi városfal helyreállított szakasza (<i>Zsidi P.</i>)	26
• Aquincum polgárvárosa, Aquincumi Múzeum (<i>Zsidi P.</i>)	27
• Szarkofágok, temetkezés (<i>Zsidi P.</i>)	38
• Vízvezeték pillérmaradványa, Mária-kő (<i>Láng O.</i>)	39
• Szarkofágok, temetkezés (<i>Lassányi G.</i>)	40
• Híd fő maradványa a Duna parton (<i>Zsidi P.</i>)	41
Óbuda-Belterület, az aquincumi katonaváros és a legiotábor területe	42
• Díszes lakóépület területe (<i>Szirmai K.</i>)	45
• Hercules villa, Múzeum (<i>Németh M.</i>)	47
• Ókeresztény sírkápolna (<i>Kirchhof A.</i>)	52
• Díszkapu maradványai (<i>Szirmai K.</i>)	53
• Centurio lakóháza (<i>Németh M.</i>)	55
• Legiotábor déli kapuja (<i>Németh M.</i>)	56
• Legiotábor fürdője, Fürdő Múzeum (<i>Németh M.</i>)	58
• Legiotábor előtere (<i>Beszédes J.</i>)	63
• Kaszárnya és ókeresztény templom maradványai (<i>Szirmai K.</i>)	64
• Legiotábor keleti kapuja (<i>Németh M.</i>)	66
• Helytartói palota épületegyüttesének területe (<i>H. Kérdő K.</i>)	68
• Későrómai erőd déli falszakasza (<i>R. Facsády A.</i>)	73
• Lovascsapat tábora (<i>Németh M.</i>)	75

• Lakóház és vendégfogadó maradványai, Táborvárosi Múzeum (<i>Németh M.</i>)	77
• Katonai amfiteátrum (<i>Kirchhof A.</i>)	80
• Sírkertek és épületmaradvány (<i>R. Facsády A.</i>)	83
• Rekonstruált római kori temetőrészlet (<i>R. Facsády A.</i>)	84
• Tégláégető kemencék a katonaváros iparnegyedében (<i>Kirchhof A.</i>)	85
Óbuda-Kaszás dűlő, Hármashatárhegy, római kori temetők és villagazdaságok övezete	86
• Szarkofág és római kori temető emlékménye (<i>Csontos K.</i>)	88
• Római kori villagazdaság területe a Testvérhegyen (<i>Láng O.</i>)	89
• Római kori villagazdaság területe a Csúcshegyen (<i>Láng O.</i>)	91
Víziváros-Gellérthegy, emlékek a római foglалás előtti időszakból, kora római kori tábor és település maradványai	93
• Fürdőépület részlete (<i>H. Kérdő K.</i>)	96
• Római kori épületmaradványok (<i>H. Kérdő K.</i>)	96
• Kőalapozású római kori épületmaradvány (<i>H. Kérdő K.</i>)	97
• Kelta őslakosság erősített települése (<i>Maráz B.</i>)	98
Albertfalva-Nagytétény, katonai táborok Aquincumtól délre	101
• Katonai tábor és római település területe Albertfalván (<i>Szirmai K.</i>)	102
• Katonai tábor (Campona) falmaradványai (<i>Szirmai K.</i>)	105
Pesti Belváros-Angyalföld, római kori erősítések a Duna balpartján	107
• Későrómai kori erőd maradványai (Contra Aquincum) (<i>Szirmai K.</i>)	108
• Erősített hídfőállás területe (Transaquincum) (<i>Németh M.</i>)	110
Szakirodalmi tájékoztató	112
Gyakrabban használt idegen kifejezések	122